

Zielona Góra, dnia 25 października 2013 r.

OPINIA

sporządzona na zlecenie Ośrodka Badań, Studiów i Legislacji

Krajowej Rady Radców Prawnych

w sprawie odpowiedzi na pytanie, czy zgodnie z wewnętrznymi regulacjami klienta będącego osobą prawną, według których uzgodnień prawnych dokonuje radca prawny oraz zgodnie z przepisami prawa, w szczególności z przepisami ustawy o radcach prawnych, prawidłowym jest dokonywanie takich uzgodnień przez wyraźnie wskazanego i upoważnionego do zastępowania przez radcę prawnego aplikanta radcowskiego, który pracuje pod nadzorem i kierownictwem upoważniającego go radcy prawnego.

W piśmie z dnia 10 czerwca 2013 r. do Krajowej Rady Radców Prawnych została skierowana prośba o wydanie opinii w sprawie odpowiedzi na pytanie, czy zgodnie z wewnętrznymi regulacjami klienta będącego osobą prawną, według których uzgodnień prawnych dokonuje radca prawny oraz zgodnie z przepisami prawa, w szczególności z przepisami ustawy o radcach prawnych, prawidłowym jest dokonywanie takich uzgodnień przez wyraźnie wskazanego i upoważnionego do zastępowania przez radcę prawnego aplikanta radcowskiego, który pracuje pod nadzorem i kierownictwem upoważniającego go radcy prawnego?

Wnioskodawca stoi na stanowisku, zgodnie z którym na przytoczone wyżej pytanie należy odpowiedzieć twierdząco. Swój pogląd wnioskodawca uzasadnił następująco.

W pierwszej kolejności wnioskodawca wskazał, iż co do zasady do świadczenia usług pomocy prawnej mają zastosowanie przepisy o swobodzie działalności gospodarczej i tylko częściowe regulacje dotyczące niektórych zawodów zaufania publicznego (adwokatów, radców prawnych, notariuszy, rzeczników patentowych, doradców podatkowych), wprowadzają pewne ograniczenia w tym zakresie. Zdaniem wnioskodawcy, wobec braku ustrojowej regulacji pomocy prawnej należy stwierdzić, iż usługi w tym zakresie mogą świadczyć obok osób wykonujących prawnicze i pokrewne zawody zaufania publicznego, także prawnicy nie wykonujący tych zawodów, jak również przedsiębiorcy nie będący

prawnikami.

Następnie wnioskodawca wskazał, iż aplikanci radcowscy, będący członkami samorządu radcowskiego, mogą podejmować działania z zakresu pomocy prawnej. Wnioskodawca zaznaczył przy tym, że w stosunku do aplikantów radcowskich stosuje się przepisy ustawy o radcach stanowiące o istocie zawodu zaufania publicznego, jak również zasady etyki radców prawnych.

W dalszej części pisma wnioskodawca wymienił regulacje dotyczące szczególnej pozycji radców prawnych przy wykonywania czynności z zakresu świadczenia pomocy prawnej, mające odpowiednie zastosowanie do aplikantów radcowskich, w tym przepisy normujące: zasady zachowania tajemnicy zawodowej, granice wolności słowa przy wykonywaniu czynności zawodowych i skutki jej nadużycia, ochronę przy wykonywaniu czynności zawodowych, a także odpowiedzialność dyscyplinarną za nienależyte wykonywanie obowiązków z zakresu pomocy prawnej oraz czyny sprzeczne ze ślubowaniem radcowskim lub zasadami etyki radcy prawnego.

Następnie wnioskodawca odniósł się do treści art. 35¹ ustawy o radcach prawnych, wskazując, iż zgodnie z tym przepisem, aplikanci radcowscy mogą (z zastrzeżeniem wyjątków wskazanych w ustawie) zastępować radcę prawnego przed sądami, organami ścigania i organami administracji publicznej oraz, z wyraźnego upoważnienia radcy prawnego, sporządzać i podpisywać pisma procesowe związane z występowaniem radcy prawnego przed sądami, organami ścigania i organami administracji publicznej. Wnioskodawca stwierdził, że choć problematyka świadczenia pomocy prawnej przez aplikantów poza postępowaniem sądowym i administracyjnym nie została uregulowana w ustawie, to jednak, jego zdaniem, zgodnie z regułą a maiori ad minus, skoro aplikant może zastępować radcę prawnego przed sądami, organami ścigania oraz organami administracji publicznej, to tym bardziej aplikanci mogą zastępować radcę prawnego przy czynnościach związanych ze świadczeniem obsługi prawnej dla podmiotów poza postępowaniem sądowym i administracyjnym.

Wnioskodawca zaznaczył również, że umowa o doradztwo prawne łącząca go z klientem stanowi między innymi że: *Zleceniobiorca wykonuje czynności obsługi prawnej osobiście lub przez przedstawicieli w tym pracowników kancelarii*. Ponadto, zgodnie z przedmiotową umową, za wszelkie błędy popełnione przez radcę prawnego lub aplikanta radcowskiego, odpowiedzialność z tytułu nienależytego wykonywania usług ponosi

Kancelaria.

Konkludując wnioskodawca stwierdził, iż przepisy prawa (z zastrzeżeniem wyraźnie wskazanych wyjątków) nie ograniczają możliwości świadczenia pomocy prawnej wyłącznie do osób wykonujących zawody radcy prawnego i adwokata. Natomiast aplikanci radcowscy świadczą profesjonalną pomoc prawną pod ścisłym nadzorem i w ramach upoważnienia udzielonego przez radcę prawnego, a czynności dokonywane przez aplikanta na rzecz radcy prawnego upoważniającego danego aplikanta radcowskiego są czynnościami podjętymi w imieniu tego radcy prawnego.

W związku z powyższym wnioskodawca stwierdził, iż za uzasadnione uważa stanowisko, zgodnie z którym uzgodnienia prawne dokonane przez aplikanta radcowskiego, który pracuje pod nadzorem i kierownictwem upoważniającego go radcy prawnego spełniają wymogi regulacji wewnętrznych klienta nakazujących dokonywać uzgodnień prawnych przez radcę prawnego oraz są zgodne z przepisami prawa, w szczególności ustawy o radcach prawnych.

Odnosząc się do zaprezentowanego przez wnioskodawcę stanowiska należy wskazać, co następuje.

Wnioskodawca ma rację, podnosząc, że w aktualnym stanie prawnym świadczenie pomocy prawnej – z nielicznymi wyjątkami, odnoszącymi się do określonych kategorii czynności z zakresu pomocy prawnej, zastrzeżonych dla osób wykonujących prawnicze zawody zaufania publicznego – nie podlega ograniczeniom podmiotowym i jest dozwolone także osobom nie wykonującym prawniczych zawodów zaufania publicznego. Wnioskodawca ma rację także wówczas, gdy wskazuje, że w aktualnym stanie prawnym aplikantowi radcowskiemu dozwolone jest na warunkach określonych ustawą o radcach prawnych podejmowanie w zastępstwie radcy prawnego i z jego upoważnienia czynności z zakresu pomocy prawnej.

Powyższe tezy nie mają jednak decydującego znaczenia dla rozstrzygnięcia pytania postawionego przez wnioskodawcę. W ocenie opiniującego istotą przedstawionego do oceny zagadnienia jest kwestia, czy aplikant radcowski może (pod nadzorem i z upoważnienia radcy prawnego) podejmować czynności z zakresu świadczenia pomocy prawnej wykonywanej przez radcę prawnego w sytuacji, gdy czynności te zostały zastrzeżone dla radcy prawnego, tj. w sytuacji gdy warunkiem dopuszczalności ich podjęcia jest posiadanie statusu zawodowego radcy prawnego (dotyczy to także przypadków, w których czynność może być podjęta także

przez enumeratywnie wskazane osoby posiadające inny status zawodowy lub – w drodze wyjątku od zasady podejmowania tych czynności przez osoby posiadające określony status zawodowy – także przez enumeratywnie wskazane inne osoby, a więc przypadków podejmowania czynności zastrzeżonych m.in. dla radców prawnych, ale których podejmowanie „przez każdego” jest wyłączone). Co prawda w przedstawionym stanie faktycznym zastrzeżenie podejmowania określonych czynności z zakresu świadczenia pomocy prawnej przez radcę prawnego nie wynika z przepisów prawa powszechnie obowiązującego, a z „wewnętrznych regulacji klienta” (na marginesie należy zauważyć, że wnioskodawca nie wskazał przy tym w jakiego rodzaju akcie wewnętrznym wymogi te zostały ustanowione – co powoduje brak pełnej wiedzy opiniującego w tym zakresie, a co może mieć wpływ na ocenę przedstawionej sytuacji – o czym niżej), niemniej jednak wydaje się, że w ramach świadczenia pomocy prawnej na rzecz danego klienta, wymóg ten jest równie wiążący, jak wymóg tego rodzaju ustanowiony w przepisach prawa powszechnie obowiązującego dla obrotu prawnego w ogóle, co potwierdza także stanowisko wnioskodawcy, z którego jednoznacznie wynika, że uznaje on wymóg działania w zakresie objętym zapytaniem przez radcę prawnego za wiążący. W rezultacie postawiony przez wnioskodawcę problem nie podlega rozstrzygnięciu na płaszczyźnie dopuszczalności podejmowania przez aplikanta z upoważnienia radcy prawnego czynności z zakresu pomocy prawnej w ogólności (ta kwestia pozostaje poza zakresem opinii), ale na płaszczyźnie dopuszczalności podjęcia przez aplikanta radcowskiego (z upoważnienia radcy prawnego) czynności z zakresu pomocy prawnej, których podjęcie zastrzeżone zostało dla radcy prawnego (w tym m.in. dla radcy prawnego – vide powyżej).

Ustawa z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (tekst jednolity Dz.U. z 2010r., Nr 10, poz. 65 z późn. zmian.), dalej powoływana jako „u.r.p.”, normuje kwestie dotyczące podejmowania przez aplikantów radcowskich czynności z zakresu świadczenia pomocy prawnej, które zastrzeżone zostały dla radców prawnych, wyłącznie w art. 35¹ u.r.p. Zgodnie z tym przepisem w jego aktualnym brzmieniu: „*Art. 35¹. 1. Po sześciu miesiącach aplikacji radcowskiej aplikant radcowski może zastępować radcę prawnego przed sądami, organami ścigania, organami państwowymi, samorządowymi i innymi instytucjami, z wyjątkiem Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego, Trybunału Konstytucyjnego i Trybunału Stanu.*

2. Przez okres roku od daty zakończenia aplikacji wskazanej w zaświadczeniu o odbyciu aplikacji radcowskiej aplikant radcowski może zastępować radcę prawnego w zakresie,

o którym mowa w ust. 1.

4. *Uprawnienia, o których mowa w ust. 1, dotyczą również spraw objętych świadczeniem pomocy prawnej z urzędu.*

4. *Aplikant radcowski może sporządzać i podpisywać pisma procesowe związane z występowaniem radcy prawnego przed sądami, organami ścigania i organami państwowymi, samorządowymi i innymi instytucjami - z wyraźnego upoważnienia radcy prawnego, z wyłączeniem apelacji, skargi kasacyjnej i skargi konstytucyjnej.*

5. *Aplikant adwokacki może zastępować radcę prawnego na takich samych zasadach jak adwokata, jeżeli radca prawny jest współnikiem w spółce adwokacko-radcowskiej.”*

W ocenie opiniującego nie jest uprawnione zaproponowane przez wnioskodawcę rozwiązanie przedstawionego zagadnienia w oparciu o wnioskowanie *a maiori ad minus* z regulacji statuowanej w art. 35¹ u.r.p. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przepis powyższy uznany został za przepis ustanawiający regulację o charakterze wyjątku. Mianowicie w wyroku z dnia 12 lutego 2013r. II UK 184/12 Sąd Najwyższy, odnosząc się do art. 35¹ ust. 1, 2 i 4 u.r.p. (w brzmieniu obowiązującym przed dniem 23.08.2013r.), wskazał: „Przepisy te normują zatem jedynie szczególne sytuacje, w których pewne czynności na zasadzie wyjątku mogą być powierzone aplikantom.” (podkreślenie opiniującego). Powołując się na ten charakter regulacji statuowanej przez art. 35¹ u.r.p. Sąd Najwyższy wskazał, że nie jest dopuszczalne zastosowanie do aplikantów radcowskich zarówno przepisu art. 6 ust. 3 u.r.p., jak i przepisów art. 89 § 1 i art. 129 § 2 k.p.c. albowiem „W powołanej ustawie korporacyjnej brak jest przepisów, które pozwalałyby stosować wymienione regulacje do aplikantów.” W ocenie Sądu Najwyższego pomimo udzielenia aplikantowi radcowskiemu upoważnienia do zastępowania radcy prawnego na posiedzeniu sądu lub do podpisywania pism procesowych w określonym postępowaniu cywilnym, aplikant nie uzyskuje kompetencji do podejmowania w związku z tym postępowaniem czynności innych niż wyraźnie wskazane w przepisach art. 35¹ u.r.p. Sąd Najwyższy wskazał, że upoważnienie udzielone na podstawie ww. przepisu „*obejmuje jedynie ściśle określone czynności przed sądami, tj. zastępstwo na posiedzeniu (art. 35¹ ust. 1 i 2 ustawy o radcach prawnych [w brzmieniu obowiązującym przed dniem 23.08.2013r. - dopisek opiniującego]) oraz z wyraźnego upoważnienia radcy prawnego sporządzanie i podpisywanie pism procesowych.*” Upoważnienie to nie może w ocenie Sądu Najwyższego obejmować poświadczania dokumentów za zgodność z oryginałem. Kompetencje te zastrzeżone są bowiem na rzecz m.in. radców prawnych, a aplikant radcowski – co nie ulega wątpliwości - radcą prawnym nie jest, zaś w u.r.p. brak przepisu, który wyraźnie

upoważniałby (wyraźnie zezwalałby na upoważnienie) aplikantów radcowskich do dokonywania tych czynności w miejsce radców prawnych w ich zastępstwie i z ich upoważnienia. W powołanym powyżej orzeczeniu Sądu Najwyższego wyrażona została myśl, zgodnie z którą upoważnienie aplikanta radcowskiego do podejmowania czynności z zakresu świadczenia pomocy prawnej, których podjęcie uwarunkowane jest posiadaniem statusu radcy prawnego, aby było dopuszczalne, musi być wyraźnie przewidziane w u.r.p. W ocenie Sądu Najwyższego ograniczenie aplikanta radcowskiego w zakresie czynności, jakie może podejmować w zastępstwie radcy prawnego uzasadnione jest tym, że *„ustawodawca ze względu na mniejsze doświadczenie i kompetencje darzy go (aplikanta radcowskiego - dopisek opiniującego), co oczywiste, mniejszym zaufaniem niż prawnika z ukończoną aplikacją i zdany egzaminem radcowskim.”*

Ponieważ art. 35¹ u.r.p. ustanawia wyjątki, w ramach których czynności z zakresu pomocy prawnej zastrzeżone dla radcy prawnego mogą być podejmowane również przez aplikanta radcowskiego, tak jak nie byłaby dopuszczalna rozszerzająca wykładnia przepisów art. 35¹ u.r.p. (w myśl reguły interpretacyjnej *exceptiones non sunt extendendae*), tak też nie jest dopuszczalne przeprowadzanie z norm statuowanych ww. przepisem wnioskowań inferencyjnych prowadzących do rozszerzenia dopuszczonych tymi normami wyjątków przewidujących możliwość wykonywania przez aplikantów radcowskich czynności zastrzeżonych dla radców prawnych. Niezależnie od powyższego należy zauważyć, że w przypadku uchwycenia istoty ocenianego zagadnienia (dopuszczalność podejmowania przez aplikantów radcowskich czynności pomocy prawnej zastrzeżonych dla radcy prawnego) brak w przedmiotowym przypadku miejsca na wnioskowanie „z większego na mniejsze”, opierającego się na założeniu, że skoro dopuszczalne jest „coś więcej”, to tym bardziej dopuszczalne jest „coś mniej”. Rozstrzygnięciu podlega bowiem kwestia w jakim zakresie u.r.p., dopuszcza podejmowanie przez aplikantów czynności z zakresu pomocy prawnej zastrzeżonych dla radców prawnych, a więc takich, dla podjęcia których warunkiem koniecznym jest – co do zasady – posiadanie statusu radcy prawnego. Podjęcie czynności z zakresu pomocy prawnej objętych przedmiotowym zapytaniem nie jest bowiem „czymś mniej” w stosunku do np. czynności zastępowania radcy prawnego na posiedzeniu sądu, objętych regulacją art. 35¹ u.r.p. W obu przypadkach są to bowiem czynności z zakresu świadczenia pomocy prawnej, które zastrzeżone zostały dla radców prawnych.

Oceniając przedstawioną kwestię należy uwzględnić także charakter i istotę aplikacji, jako okresu przygotowawczego do wykonywania zawodu radcy prawnego. Nie powinno ulegać

żadnej wątpliwości, że okres aplikacji radcowskiej jest okresem szkolenia polegającego na nabyciu praktycznych umiejętności zawodowych oraz zasad wykonywania zawodu zaufania publicznego jakim jest zawód radcy prawnego - nie jest natomiast okresem wykonywania tego zawodu. Jednocześnie należy wziąć pod uwagę, że ilekroć wymagane jest (czy to przez ustawę, czy to przez regulacje o charakterze wewnętrznym) podjęcie czynności przez radcę prawnego, oznacza to, że ustanowiony wymóg ma zabezpieczać, że czynności te podjęte zostaną przez osobę, która przeszła pozytywnie cały cykl szkolenia aplikacyjnego, a jej wiedza i umiejętności zawodowe zweryfikowane zostały egzaminem zawodowym, a więc przez osobę, co do której istnieje w sposób uzasadniony większe zaufanie, co do jej kompetencji i umiejętności zawodowych, niż co do osoby nie spełniającej powyższych kryteriów, w szczególności aplikanta radcowskiego. Ponieważ – jak wskazano powyżej – aplikacja jest to okres przygotowujący do samodzielnego wykonywania zawodu radcy prawnego, ustawodawca dopuścił również w pewnych wypadkach możliwość podejmowania z upoważnienia radcy prawnego i w jego imieniu (a więc z założenia pod jego nadzorem) pewnych czynności zawodowych zastrzeżonych dla radców prawnych także przez aplikantów radcowskich. Nie powinno jednakże ulegać wątpliwości, że fakt, iż aplikant radcowski dopiero przygotowuje się do wykonywania zawodu radcy prawnego, a nie wykonuje ten zawód, przesądza o tym, że o ile wymogiem od spełnienia którego uzależniona jest dopuszczalność podjęcia czynności z zakresu świadczenia pomocy prawnej jest posiadanie statusu radcy prawnego, a jednocześnie nie dopuszczono w sposób wyraźny podjęcia tego rodzaju czynności także przez aplikanta radcowskiego, czynność taka podjęta przez aplikanta być nie może.

W rezultacie opiniujący stoi na stanowisku, że w zakresie nieprzewidzianym przez art. 35¹ u.r.p. brak jest możliwości upoważnienia przez radcę prawnego aplikanta radcowskiego do dokonywania czynności z zakresu pomocy prawnej, która takim, czy innym aktem zastrzeżona została dla radcy prawnego.

Stanowisko opiniującego zdaje się potwierdzać także wypowiedź Z. Klatki, który wyłącza dopuszczalność upoważnienia aplikanta radcowskiego przez radcę prawnego do podejmowania w jego imieniu innych niż wskazane w art. 35¹ u.r.p., tj. w zakresie czynności pozaprocesowych, wskazując: *„Z przepisu art. 21 Ustawy nie wynika, by udzielenie dalszego pełnomocnictwa należało ograniczyć wyłącznie do zastępstwa procesowego. **Możliwe jest więc jego udzielenie również dla pozaprocesowych czynności zawodowych.** Natomiast upoważnienie dla aplikanta dotyczy wyłącznie występowania przed sądami,*

organami ścigania i organami administracji publicznej.” (Z. Klatka [w:] A. Bereza (red.) *Zawód radcy prawnego. Historia zawodu i zasady jego wykonywania*, Ośrodek Badań Studiów i Legislacji Krajowej Rady Radców Prawnych, Wyd. 3, Warszawa 2013, s. 81). Na marginesie należy wskazać, że w przywołanej powyżej wypowiedzi Z. Klatka zdaje się uznawać za niedopuszczalne upoważnianie przez radców prawnych aplikantów radcowskich do wykonywania w ich imieniu pozaprosesowych czynności zawodowych w szerszym zakresie, mianowicie nie ograniczając tej niedopuszczalności jedynie do czynności, których podjęcie wymaga posiadania statusu radcy prawnego, ale rozciągając tę niedopuszczalność na wszystkie czynności zawodowe. Stanowisko takie mogłoby być uzasadnione brzmieniem art. 35¹ u.r.p. Przepis ten obejmuje bowiem zarówno grupę czynności, których podjęcie uzależnione jest od przysługiwania podejmującemu te czynności statusu radcy prawnego (czynności z zakresu zastępstwa sądowego), jak i czynności, których podejmowanie nie jest uzależnione do posiadania takiego statusu (zastępstwo przed organami państwowymi, samorządowymi i innymi instytucjami). Sformułowanie przez ustawodawcę przepisu wyraźnie dopuszczającego upoważnienie aplikanta radcowskiego do podejmowania w ograniczonym zakresie czynności zawodowych niezastrzeżonych dla radców prawnych (czy szerzej - takich których podejmowanie w ramach świadczenia pomocy prawnej nie jest zastrzeżone dla osób wykonujących prawnicze zawody zaufania publicznego) mogłoby oznaczać, że w pozostałym zakresie ustawodawca takie upoważnienie wyłącza. Opinia nie rozstrzyga tej kwestii jako irrelevantnej z punktu widzenia prawnej oceny przedstawionego przez wnioskodawcę zagadnienia. Na marginesie tylko można wskazać, że rozstrzygając tę kwestię należałoby rozważyć zasadność zastosowania w tym zakresie postulowanego przez wnioskodawcę wnioskowania *a fortiori* (w rozważanym zakresie przepis zdaje się bowiem dotyczyć zastępstwa w postępowaniach – co prawda nie sądowych – ale prowadzonych na podstawie ustawy), jak również uwzględnić okoliczność braku monopolu przedstawicieli prawniczych zawodów zaufania publicznego na dokonywanie tych czynności. Niemniej jednak – jak wskazano powyżej – opinia ww. kwestii, jako nie wymagającej rozstrzygnięcia dla zajęcia stanowiska w sprawie, nie obejmuje.

Mając powyższe na uwadze przyjąć należy, że co do zasady nie będzie dopuszczalne upoważnienie przez radcę prawnego aplikanta radcowskiego do dokonywania uzgodnień których zgodnie z wewnętrznymi regulacjami klienta dokonuje radca prawny.

Niezwykle trudna jest natomiast ocena znaczenia w przedmiotowej sprawie powołanego przez wnioskodawcę postanowienia umowy łączącej spółkę, w której

wnioskodawca wykonuje zawód radcy prawnego z klientem, którego sytuacji dotyczy zapytanie, a zgodnie z którym to postanowieniem: „Zleceniobiorca wykonuje czynności obsługi prawnej osobiście lub przez przedstawicieli w tym pracowników kancelarii.”. Trudność w ocenie wpływu powołanego powyżej postanowienia wynika ze skąpości przedstawionych przez wnioskodawcę informacji. Poza przekazaniem informacji, że klientem jest osoba prawna, wnioskodawca nie wskazał jakiego typu jest to osoba prawna, jakiego rodzaju akt wewnętrzny ustanawia wymóg dokonania uzgodnienia przez radcę prawnego, przez jaki organ, pełniący jaką funkcję w strukturze organizacyjnej tej osoby prawnej akt ten został przyjęty. W rezultacie nie są jasne wzajemne relacje pomiędzy owym aktem wewnętrznym a umową o świadczenie pomocy prawnej. Wydaje się jednak, że najprawdopodobniej owym aktem wewnętrznym jest akt o charakterze statutowym ustanowiony przez organ stanowiący osoby prawnej i wiążący organ o charakterze organu wykonawczego, który prowadzi sprawy tej osoby i który (ewentualnie którego członkowie) w ramach prowadzenia spraw tej osoby zawarli umowę o świadczenie pomocy prawnej.

Nadto samo brzmienie powołanego postanowienia umownego budzi wątpliwości. Przed wszystkim nie jest jasne, kto w umowie wskazany został jako „Zleceniobiorca”. Skoro (jak należy się domyślać z uwagi na oznaczenie wnioskodawcy) wnioskodawca wykonuje zawód radcy prawnego w ramach spółki komandytowo – akcyjnej to przyjęć należy, że stroną przedmiotowej umowy, na podstawie której świadczona jest pomoc prawna klientowi jest owa spółka (posiadająca zdolność prawną – art. 8 ksh). W takim przypadku nie jest jasne co miałyby oznaczać „osobiste” wykonywanie czynności obsługi prawnej przez Zleceniobiorcę. Niezależnie od powyższych wątpliwości, brzmienie powołanego postanowienia umownego – wbrew przekonaniu wnioskodawcy, któremu dał on wyraz we wniosku – nie może być rozumiane, jako podstawa dopuszczalności wykonywania przedmiotowych uzgodnień przez osoby nieposiadające statusu radcy prawnego. Dopuszczenie wykonywania czynności obsługi prawnej przez przedstawicieli w tym pracowników kancelarii nie oznacza, że bez względu na inne regulacje przedstawicielami lub pracownikami wykonującymi czynności mogą być zawsze osoby o dowolnym statusie zawodowym, w tym aplikanci bądź nawet osoby nie będące aplikantami. Przedmiotowe postanowienie umowne należy prawdopodobnie raczej rozumieć w ten sposób, że czynności obsługi prawnej mogą być podejmowane przez przedstawicieli w tym pracowników kancelarii posiadających status zawodowy wymagany na mocy odrębnych regulacji. W rezultacie należałoby przyjąć, że czynności zastrzeżone dla radcy prawnego może – w świetle przedmiotowego postanowienia umownego – podejmować

przedstawiciel lub pracownik kancelarii, któremu przysługuje status zawodowy radcy prawnego. Powyżej odwołano się do prawdopodobnego powołanego postanowienia umownego, albowiem nie sposób dokonywać kategorycznej wykładni postanowienia umownego bez znajomości pozostałych postanowień umowy, podobnie jak nie sposób bez znajomości umowy i bez wiedzy dotyczącej okoliczności wskazanych powyżej rozstrzygać kategorycznie o wzajemnej relacji ww. postanowienia umowy i aktu wewnętrznego ustanawiającego wymóg dokonywania uzgodnień przez radcę prawnego. Niemniej jednak wydaje się, że jedynie wyjątkowo mogłoby dojść do uchylecia przedmiotowym postanowieniem statuowanego przez akt wewnętrzny ww. wymogu.

Radca prawny

Wojciech Bujko